

Saksgang

Utv	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring		13.01.2022
Fylkesutvalet		18.01.2022

Høyring - tilskotsforskrift - FORREGION

Forslag til innstilling

1. Vestland fylkeskommune er positiv til at finansieringa av FORREGION programmet vert gjort gjennom eit direkte tilskot frå departementet til fylkeskommunane.
2. Vestland fylkeskommune ber om at paragraf 4 i forskrifa får følgjande tillegg:
«Fylkeskommunene kan selv velge å gi ytterligere begrensninger for hvem som kan søke om midler»
3. Vestland fylkeskommune ber om at siste setning i paragraf 12 bokstav a blir endra til
«Fylkeskommunen kan selv velge å stå ansvarlig for gjennomføringen av kompetansemegling og nettverksmøter, eller om de ønsker å organisere disse tjenestene innen regelverk for offentlig anskaffelse.»
4. Vestland fylkeskommune har elles ingen merknader til forskrifa

Samandrag

Som en del av regionreforma får fylkeskommunane frå 2022 ansvaret for mobiliseringsdelen av FORREGION, jf. Prop. 1 S (2021-2022). FORREGION skal få fleire bedrifter til å bruke forsking i sitt innovasjonsarbeid. Ordninga skal mobilisere næringslivet til å nytte andre virkemidlar for forsking, som Regionale forskningsfond, Norges forskningsråds nasjonale programmer eller internasjonale ordningar. Bruken av tilskotsmidlane skal være i tråd med regionale mål og planer.

Midlane til FORREGION vert frå 2022 løyvd direkte til fylkeskommunane. Tidlegare måtte fylkeskommunane søke Forskningsrådet om støtte til aktiviteten. I 2021 fekk FORREGION Vestland 6 millionar kroner i støtte til dette arbeidet. Dette er tilskotsnivået er venta vidareført.

KMD har, i samråd med fylkeskommunane og Forskningsrådet, utarbeidd eit forslag til forskrift for FORREGION. Forskrifta skal etter planen tre i kraft 1. februar 2022. Frist for uttale er sett til 19. januar 2022.

Rune Haugsdal
fylkessdirektør

Bård Sandal
avdelingsdirektør
Innovasjon og næringsutvikling (INN)

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Høringsbrev forskrift Forregion
- 2 Utkast FORSKRIFT
- 3 Høringsnotat Forregion

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Arbeidet med regional mobilisering til forskingsbasert innovasjon i næringslivet går tilbake til 2007, då Forskningsrådet først gong lyste ut midlar til VRI programmet – Virkemidlar for regional FoU og innovasjon! Sidan har det vore fylkesvise programsatsingar finansiert med midlar frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet, men der fylkeskommunane har måtte søke Forskningsrådet om midlar til si satsing.

I samband med at ordninga vert endra slik at midlane frå 2022 vert løyvt direkte til fylkeskommunane, har departementet funne det naudsynt å forme ei eiga forskrift for ordninga. Det er utkast til denne forskrifta som no er på høyring.

Teksten til forskrifta er utarbeidd i eit samarbeide med fylkeskommunane og Forskningsrådet. Vestland fylkeskommune har administrativt også vore representert i ei mindre arbeidsgruppe for dette arbeidet som departementet har oppretta.

Dei fleste synspunkta som fylkeskommunane har spelt inn i utvikling av forslaget til forskrift er teke med i teksten som ligg føre. Eit nokså detaljert styringsnivå for ordninga og framlegg til språklege formuleringar er det likevel departementet som står ansvarleg for.

Framlegg til forskrift samt høyringsnotat er lagt ved saka som vedlegg. I saksframleggget vert det trekt fram nokre moment som det synes å vere særleg grunn til å merke seg.

Mobilisering til forsking ved hjelp av ein pakke virkemidlar

FORREGION programmet er eit tilbod til bedrifter som møter kunnskapsutfordringar der forsking må til for å få dei svara som bedriften treng for å kome vidare med innovasjonsideen sin. Det kan vere innovasjon knytt til utvikling av eit nytt produkt eller tilsvarende knytt til ei ny teneste.

Forskningsbidraget i ein slik innovasjonsprosess vert som ofta organisert som eit FoU prosjekt, der det er råd å søke om midlar til å gjennomføre forskinga, men der bedriften må gjere synleg korleis forskinga inngår i ein plan for kommersialisering og verdiskaping.

FORREGION programmet skal særleg vere eit tilbod til bedrifter som har liten eller ingen erfaring med forsking. Utkastet til forskrift viser kva aktivitetar og virkemidlar som programmet har å tilby:

- a) forprosjekt – mindre FoU-prosjekter som førebuing til seinare større FoU-prosjekt
- b) mobilitetsprosjekt – «forskar til låns», der forskar jobbar ein periode i ei bedrift
- c) mobilitetsprosjekt – der person i bedrift hospiterer ein periode i forskingsorganisasjon
- d) mobilitetsprosjekt – studentar er ein periode i bedrift knytt til master/bachelor oppgåve
- e) kompetansemekling – diskuterer prosjektidear og koplar bedrift med relevant FoU-miljø
- f) nettverksmøte – samlar fleire aktørar til felles diskusjonar av FoU-mogelegheiter

Fylkeskommunane skal sjølve kunne velje prioritering av virkemidlar og fordeling av midlar mellom desse. Det klart viktigaste verkemiddelet for dei fleste fylkeskommunane er kompetansemekling. Dette er ein arbeidsmetodikk vel utprøvd både i Noreg og mange andre stader i verda over mange år. Som det går fram av teksten over, vil ein kompetansemeklar diskutere prosjektidear og kople bedrift med relevant FoU miljø. I tillegg er det av stor betydning av kompetansemeklaren i løpet av eit år møter eit stort tal bedrifter og går i dialog med desse – gjerne over noko tid – om konkrete utfordringar som bedriften står i. I nokre tilfelle vert det avklart behov for forsking for å møte desse utfordringane. Andre gonger er det alternative ordningar som trengs. Kompetansemeklaren er derfor både ein samtalepartner og ein mellomperson som skal kunne rettleie inn mot relevante stønadsordningar og relevante kompetansemiljø. Rolla kan nokre gonger vere krevjande, då kompetansemeklaren både bør ha god kunnskap om forsking som innovasjonsverktøy, kjenne til kvar ein kan finne relevant forskingskompetanse og samstundes ha forståing for næringsliv og behov som bedrifter har knytt til verdiskaping og innovasjonsarbeide.

Vestland fylkeskommune har i 2021 eit [FORREGION Vestland](#) i eit samarbeide med Høgskulen på Vestlandet og Vestlandsforskning. Her er kompetansemeklinga det sentrale verkemiddel.

Sjølv om kompetansemekling er det mest sentrale verkemiddelet i FORREGION handlar utkastet til forskrift mest om nokre av dei andre som er lista over. Dette er dei verkemidla der bedrifter kan søke om økonomisk støtte. I hovudsak gjel dette «forprosjekt» og «mobilitetsprosjekt», og i nore tilfelle «nettverksmøte» som vi i Vestland har kalla for FoU møte.

Stort fokus på styring av direkte tilskotsmidlar

Det vert vurdert som positivt at KMD legg opp til å notifisere tilskotsordninga i FORREGION etter gruppeunntaket si artikkel 25, og slik følge Forskningsrådet og dermed også dei regionale forskingsfonda sine [reglar for tildeling av statsstøtte](#).

Det kan synes noko uklart i kva grad det er mogeleg å velje mellom gruppeunntak og ordninga med [bagatellmessig støtte](#), slik det er lagt opp til. Men dette skapar neppe vanskar for arbeidet med FORREGION for fylkeskommunane.

I arbeidet med teksten i forskrifta har fleire fylkeskommunar spelt inn at fleire av paragrafane er svært detaljerte. Fylkeskommunane har lang erfaring med å lyse ut midlar, og veit godt å kunne sette opp ei utlysing som gir t.d. formell informasjon om søker og prosjektdeltakarar. Her hevdar departementet å følje retningsliner for utforming av forskrifter. Ei vurdering i prosessen har vore at detaljnivået tvilsamt vil påverke fylkeskommunane sitt handlingsrom i vesentleg grad.

Forholdet mellom FORREGION og Regionale forskingsfond RFF

I framlegget til Statsbudsjett for 2022 er det fastlagt at «Forregion skal sees i sammenheng med RFF». Utkastet til forskrift for FORREGION peiker ikkje direkte på korleis ein slik samanheng skal vere, men legg likevel vekt på ein rekke faktorar som i praksis knyt dei to ordningane saman. Eit slik døme er kravet om at utlyste midlar frå FORREGION som eit minimum skal publiseraast på forskingsfonda sine heimesider. Eit anna er introduksjonen av likt datasystem for søknad og rapportering innan den «tekniske paraplyen» til Forskningsrådet. Eit tredje er den felles notifiseringa som gruppeunntak i ESA (sjå over). Det er også gjort tydeleg at FORREGION skal mobilisere bedrifter til å nytte RFF som støtteordning.

Samarbeidet med Forskningsrådet

Det er lagt opp til at fylkeskommunane skal samarbeide nært med Forskningsrådet om gjennomføring av FORREGION. Forskningsrådet skal mellom anna levere støttetenester til forvaltning av ordninga gjennom å:

- a) gi tilgang til relevante IT-system for utlysing av midlar, søknadsbehandling og rapportering frå tilskotsmotakar
- b) teknisk drift av heimeside, www.regionaleforskningsfond.no for offentleggjering av utlysing
- c) bistå med opplæring og kompetanse på FoU-administrasjon og Forskningsrådets IT-system som FORREGION skal bruke.

I tillegg skal Forskningsrådet ha ansvar for ein kunnskaps- og dialogarena, utvikla i dialog med fylkeskommunane. Fylkeskommunane har i prosessen med å utvikle forskrifta gitt positiv tilbakemelding til at Forskningsrådet får ei rolle i FORREGION også frametter. Forskningsrådet er viktigaste kompetanseaktøren i Noreg når det gjeld forvaltning av forsking og er den sentrale forskingspolitiske rådgivaren i ovanfor dei statlege styresmakter som løyver midlar til forsking og forskingsmobilisering. Som det går fram av avsnittet over vil desse støttetenestene også knyte RFF og FORREGION nærmare saman.

Fylkeskommunen si rolle og ansvar – behov for nokre justeringar i forskrifta

Fylkeskommunane kjener FORREGION arbeidet gjennom tilsvarande program sidan 2007. Forskrifta legg særlege føringar på korleis fylkeskommunane skal forvalte midlar som bedrifter kan søke om støtte til. Teksten er i tråd med den praksis som vert følgt i Vestland fylkeskommune. Det er vidare eit nokså detaljert opplegg for tilskotsforvaltning og rapportering både frå bedrifter til fylkeskommunen og frå fylkeskommunen til departementet.

Det er viktig at forskrifta ikkje sett rammer for at fylkeskommunane kan gjennomføre FORREGION i tråd med regionale prioriteringar. På to punkt er det derfor behov for ei endring av teksten i forskrifta.

Paragraf 4 omhandlar kven som kan søke om tilskot frå FORREGION. Dette skal vere føretak utan eller med liten forskingserfaring. Paragrafen definerer kva ein meiner med eit slikt føretak. Det kan i nokre tilfelle vere føretak som er «modne» sjølv om dei ikkje møter desse kriteria. Det kan til dømes vere føretak som har hatt fleire forprosjekt i Regionalt forskingsfond, eller som har motteke mykje anna offentleg støtte til tilsvarende innovasjonside. Fylkeskommunane må ha rom til å sette ytterlegare rammer for kven som kan søke om støtte.

Det vert foreslått følgjande tillegg i denne paragrafen:

«Fylkeskommunene kan selv velge å gi ytterligere begrensninger for hvem som kan søke om midler»

Paragraf 12, bokstav a siste setning omtalar kompetansemekling og nettverksmøte, som er to verkemiddel i FORREGION der ein til vanleg ikkje lyser ut støttemidlar. Det er ulike måtar å organisere desse tenestene rundt om i landet. I Vestland fylkeskommune er det inngått samarbeidsavtalar for gjennomføring av kompetansemekling. Avtalane er innanfor regelverk for offentleg anskaffelse, men utgjer ikkje eit offentleg anbod slik det er krav om i utkastet til forskrift.

Det vert foreslått følgjande justering av tekst i forskrifta på dette punktet, slik at ein kan nytte alle sider ved dette regelverket, og ikkje berre ein anbodsprosess:

«Fylkeskommunen kan selv velge å stå ansvarlig for gjennomføringen av kompetansemegling og nettverksmøter, eller om de ønsker å organisere disse tjenestene innen regelverk for offentlig anskaffelse.»

Forankring i regionale mål og strategiar

FORREGION skal vere forankra i regionale politiske mål og strategiar. Fylkeskommunane kan dessutan i stor grad kan velje fordeling av satsinga på dei ulike verkemidlane i ordninga. For Vestland fylkeskommune vil tematisk innretting av arbeidet med FORREGION vere knytt til prioriteringane i Temaplan forsking for Vestland fylke, som var til endeleg behandling i fylkestinget desember 2021. Denne planen peiker på eit sett med forskingstema som er viktig å arbeide med for å nå mål om berekraftig utvikling og eit grønt skifte. Planen har også mobilisering til meir forsking og FORREGION som eit innsatsområde.

FORREGION Vestland skal knyte seg opp til realiseringa av Regional plan for innovasjon og verdiskaping, og satsingar som Grøn Region Vestland og realisering av prosjekta i Vestlandsporteføljen som er lansert hausten 2021.

Det er positivt at fylkeskommunane med eigne midlar vil kunne utvide ordninga t.d. til å gjelde inn mot kommunal sektor, slik som nokre fylkeskommunar gjer alt i dag. Det har vore drøfta om fylkeskommunane burde kunne nytte tilskotsmidlar frå departementet inn mot kommunar som ønskjer å jobbe med forskingsbasert innovasjon. Departementet har i prosessen med forskrifta vore negativ til å endre ordninga frå den utelukkande satsinga på næringsliv som har vore der sidan 2007.

Positivt er det at midlane er overførbare mellom budsjettår. Mange av prosessane knytt til mobilisering av forsking tek noko tid, og årsskifte er ikkje alltid like god målestokk for aktiviteten.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet

Vurderingar og verknader

Økonomi:

FORREGION i kvar fylkeskommune mottek statleg støtte. 6 millionar kroner er sett av til Vestland fylkeskommune i Statsbudsjettet for 2022. Fylkeskommunen har i tillegg nytta nokre midlar frå budsjettet til Avdeling for Innovasjon og næringsutvikling.

Klima:

Forskrifta legg føringar for at FORREGION skal arbeide etter regionale mål og planar. Arbeidet med FORREGION i Vestland fylke vil bidra til dei klimamål som er sett i Utviklingsplan og Regional plan for innovasjon og næringsutvikling.

Folkehelse:

Ikkje spesielt omtala.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

FORREGION skal bidra til å nå dei overordna måla i utviklingsplanen med sørleg vekt på klimareduksjon og eit grønt skifte. Arbeidet vil følgjer føringar i Temaplan forsking for Vestland fylke, som detaljerer ei satsing på forsking innan rammene av utviklingsplanen.

FORREGION krev breitt samarbeide med mange aktørar. Eit auka fokus på samarbeid og at ulike typar aktørar som ein heilskap kan utgjere ein skilnad, er også i tråd med berekraftsmål 17 «Samarbeid for å nå måla».

Konklusjon

Utkastet til forskrift for FORREGION gir i mange tilfelle vel detaljerte føringar for fylkeskommunen si forvaltning av ordninga, men legg ikkje noko til hinder for å gjennomføre satsinga i tråd med regionale mål, planar og eigen forvaltningspraksis.